N°. 162. 1847.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

De COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,30; franco door het geheele Rijk. Brieven, Gelden, enz. franco te adresseren aan het Bureau der COURANT.

ZATURDAG, 17 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents per regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents ze gelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 16 Julij.

HET PLACET.

III.

Priusquam incipias, consulto!

SALUSTIUS.

Onze lezers hebben reeds de gelegenheid gehad om op te merken, dat de bewijzen, door onze tegenstrijders ten behoeve van het zoogenaamde regt van *placet* gevoerd, niet alleen allen grond missen, maar zelfs de kenteekenen dragen van blijkbare ongerijmdheid. Het is een teeken, dat er passiën in het spel zijn, en wel de vijandigste van alle passiën, valsche godsdienst-ijver.

Maar daarbij blijft het niet. Soms neemt men volstrekt niet de moeite om te bewijzen. Men stelt slechts, en op zulk een zekeren en hoogen toon, als of het in het midden gebragte algemeen bekend, en boven allen twijfel verheven ware.

Zoo heeft men het *Placet* stoutweg genoemd een *majesteits-regt*, een *jus Majestaticum*, alsof dat regt een axioma ware; bewijzen zijn daarbij niet geleverd. Welke redenen heeft men om het *placet* onder de souvereiniteitsregten te rangschikken? Het is niet gezegd. Wij zouden dus kunnen volstaan met eenvoudig te ontkennen; en onze bestrijders hebben geen regt iets meer van ons te vorderen. Men vergunne ons evenwel een woord tot toelichting.

Dat de staat het regt heeft om toe te zien, dat lijdt geen twijfel, en dat is een souvereiniteits-regt. Maar moet dat regt preventief zijn? Onmogelijk in een constitutioneel land, ten aanzien van die zaken, waarin de grondwet aan de ingezetenen vrijheden heeft gewaarborgd.

De staat heeft regt om toe te zien op alles wat er omgaat; en dat is niet alleen een regt, dat is eene verpligting, omdat de Staat moet waken voor de rust en de veiligheid van de ingezetenen, voor de onschendbaarheid hunner regten, en de welvaart van het land. Maar als die verpligting overal preventief moest zijn, waar bleef dan de vrijheid? Dan was het immers niet mogelijk, dat iets van haar werd behouden; integendeel de maatschappij zou worden herschapen in een ondragelijken toestand, omdat er in de maatschappij slechts twee klassen van menschen zouden overblijven: gouvernementslieden, die in alles preventief zouden toezien, als onderdrukken, en slaven, die geboeid zouden loopen aan den keten van het toeziend bestuur en geen voet op zouden mogen verzetten zonder uitdrukkelijk verlof der overheerschers. Ziedaar, waartoe men vervalt, als men het souvereiniteits-regt van toezigt onvoorwaardelijk preventief verklaart.

Dat regt moet natuurlijk beperkt zijn en het is zulks door de staatsregelingen, hetzij die geschreven zijn of niet. Bij ons heeft de grondwet uitdrukkelijk daarin voorzien, door de regten der ingezetenen en der staatsregten zoo naauwkeurig mogelijk te omschrijven. En wat de besprokene kwestie van het *placet* aangaat, zoodra de grondwet verklaard had, dat de godsdienst vrij is, en op bescherming in die vrijheid regt heeft, kan er van dat *placet* als majesteits-regt geen de minste spraak zijn. Ook zonder die grondwet zou daaraan niet te denken vallen; want het christendom is vrij in de wereld gevoerd, en heeft het goddelijk regt, om vrij te bestaan. Maar bij dat goddelijk regt heeft zich in ons land gevoegd het nationaal regt, het regt van de grondwet, dat bij uitdrukkelijke bepaling de godsdienst *vrij* verklaart. Daardoor is even uitdrukkelijk het souvereiniteitsregt van toezigt beperkt tot een repressief toezigt en het preventieve, dat is het *placet*, uitdrukkelijk buitengesloten.

Men heeft zich beroepen op hetgeen er onlangs in Frankrijk heeft plaats gehad, toen de bisschoppen van Frankrijk, ten spijt van het *placet*, hadden goedgevonden, *zonder voorafgaande authorisatie van het gouvernement*, een encyclieken brief van Z. H. Pius IX af te kondigen. Maar men moet wel verblind zijn, om op het schrijven van den minister Hébert, die de handeling der bisschoppen berispt, te wijzen, om daarin het *placet* als een majesteitsregt te vinden. De minister Hébert, wel verre van het *placet* een majesteitsregt te noemen, zegt uitdrukkelijk, dat het *placet* in Frankrijk zijne wettelijke kracht ontleent aan het besluit van den 27 Messidor IX jaar. Het is bekend, dat Napoleon door dat besluit de organieke artikelen eigenmagtig heeft gevoegd bij het concordaat als een deel daarvan, ofschoon de H. Stoel daaraan niet alleen vreemd was gebleven, maar zelfs uitdrukkelijk daartegen had geprotesteerd, ten gevolge van welke protestatiën eenige wijzigingen in die organieke artikelen gebragt zijn.

Zie hier de woorden van den minister:

»De encyclieke brief van Z. H. Paus Pius IX, die gebeden en werken van liefdadigheid ten behoeve van Ierland inroept, is in eenige diocesen afgekondigd geworden »*zonder voorafgaande authorisatie van het gouvernement.* »Ofschoon zich vereenigende met het godvruchtig denkbeeld van den Heiligen Vader en geneigd, gelijk men »niet kan betwijfelen, om dit met aandrang te ondersteunen, ziet het gouvernement met leedwezen die officiëele »bekendmaking eener breve van het Roomsche hof, »wier afkondiging in Frankrijk door hetzelve niet is geauthoriseerd geworden. *Volgens de bewoordingen van* »*het eerste der organieke artikelen van de overeenkomst* »*van 27 Messidor IX jaar, zullen geenerlei* bullen, »breven, rescripten, mandaten, provisiën, signaturen »tot provisie dienende, noch andere expeditiën van het »hof van Rome, zelfs niet particulieren betreffende, »kunnen ontvangen, afgekondigd, gedrukt, of anderzins ten uitvoer gelegd worden zonder de authorisatie »des gouvernements. Het is mijn pligt *dien regel van* »*ons openbaar regt*, waarop zonder gewigtige ongelegenheden geen inbreuk kan worden gemaakt, in het geheugen te brengen en te handhaven."

Het is dus blijkbaar, dat het *Placet* in Frankrijk niet bestaat, zoo als het nergens bestaan kan, als een Majesteits-regt, maar als een gevolg van het concordaat, door Frankrijks toenmaligen grooten beheerscher eigendunkelijk daaraan toegevoegd; en hoezeer door de Kerk niet goedgekeurd, nogtans onder zijn beheer, om het gesloten concordaat, geduld. Wij verzoeken hen, die thans zich zoovele kommervolle moeiten geven, om het *Placet* in Nederland, onder strafbepalingen, in het nieuwe strafwetboek te zien ingevoerd, en vroeger alles hebben te werk gesteld om het sluiten van een concordaat te verhinderen, daarop hunne aandacht te vestigen. De zaak is voor hen van belang. Zij kunnen daaruit leeren, dat, dewijl het *Placet* geen majesteits-regt is of zijn kan, hunne onbezonnen tegenwerking van het concordaat den eenigen grondslag heeft weggenomen, waarop in Frankrijk, op welks voorbeeld zij zich beroepen, het *Placet* vroeger is geduld geworden.

Het verheugt ons te kunnen berigten, dat, niettegenstaande het overlijden van den diep vereerden Le Sage ten Broek, de uitgave van de »Catholijke Stemmen" en de »Godsdienstvriend" niet de minste stoornis zal ondergaan, en dat beide geschriften vervolgd zullen worden onder de leiding van den Hr. J. Witz.

Z. M. heeft, bij dezer dage genomen besluit, den generaal-majoor F. B. baron von Gagern, Hoogstdeszelfs adjudant in buitengewone dienst, benoemd tot kommandant van de reserve-brigade, en hem tevens belast met de waarneming der functiën van gouverneur der residentie en van provincialen kommandant van Zuid-Holland.

Het heeft Z. M. behaagd den heer Jacob van Lennep, consul-generaal der Nederlanden te Smyrna te benoemen tot kommandeur der orde van de Eikenkroon.

Wij ontleenen aan het verslag, door de gedeputeerde staten van Zeeland in de vergadering van die provincie uitgebragt, het volgende:

De bevolking der provincie, is in 1846 met 472 zielen afgenomen.

De aanwinst door geboorten en aangekomenen bedroeg 7400; het verlies door overlijden en vertrokkenen, 7872 zielen.

Op den 1sten Januarij 1847, was het cijfer der bevolking 156,590 zielen.

De verdeeling der bevolking van 1846, naar de verschillende godsdienstige gezindheden, geeft als uitkomst: 111,418 hervormden, 40397 roomsch katholieken, 5 oud-roomschen, of die van de oud bisschoppelijke klerezy, 1110 evangelisch-lutherschen, 4 remonstranten, 251 doopsgezinden, 691 israëliten (nederduitsche), 2652 christelijke afgescheidenen, 62 tot geene der genoemde gezindheden behoorende.

In het jaar 1846 heeft het getal geboorten bedragen 6532, zijnde 315 minder dan in 1845; onder eerstgemeld getal waren 344 in onecht, als 127 in de steden en 217 in de steden en gemeenten ten platten lande, de sterfgevallen beliepen 6679, zijnde 2258 meer dan in 1845.

Voorts zijn ten voorleden jare 1247 huwelijken aangegaan en 5 echtscheidingen uitgesproken.

De verkiezingen voor de Tweede Kamer hebben het volgende resultaat opgeleverd:

Noord-Braband.	Mr. J. L. A. Luyben,	*herkozen.*
	Mr. A. J. Mutsaers,	*herkozen.*
	Voor Mr. L. D. Storm, Mr. J. B. Bots.	
Gelderland.	De Kempenaer,	*herkozen.*
	J. W. van Dam van Isselt,	*herkozen.*
Noord-Holland.	Voor Jhr. Mr. P. van Akerlaken, Jhr. M. P. Opperdoes Alewijn.	
	Voor Mr. H. A. van Bleiswijk, J. C. van Wessem.	
	J. J. Uytwerf Sterling,	*herkozen.*
	Mr. J. S. van Naamen,	*herkozen.*
	H. van Beeck Vollenhoven,	*herkozen.*
Zuid-Holland.	Mr. P. C. Schooneveld,	*herkozen.*
	M. A. F. H. Hoffman,	*herkozen.*
Utrecht.	N. P. J. Kien,	*herkozen.*
Zeeland.	Mr. A. J. F. Egter van Wissekerke,	*herkozen.*
Overijssel.	J. C. Baron van Haersolte van Haerst,	*herkozen.*
Groningen.	Voor Modderman, B. Wichers.	
Vriesland.	Mr. N. van Heloma,	*herkozen.*
	S. Baron van Heemstra,	*herkozen.*
Drenthe.	Mr. G. Kniphorst,	*herkozen.*
Limburg.	C. M. H. Baron Weichs de Wenne,	*herkozen.*

Van 20 leden zijn alzoo 16 herkozen. Twee nieuwe leden zijn benoemd voor Noord-Holland, één voor Noord-Braband en één voor Groningen. Zij zijn de heeren Alewijn, van Wessem, Bots en Wichers.

Eergisteren avond werd de Kapellaan C. Gepkens alhier doorgebragt en vervolgens per beurtman van hier naar Leeuwarden, de plaats zijner 20jarige bestemming, vervoerd.

---

s' GRAVENHAGE, 15 Julij. In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren, is ingekomen een adres van logementhouders te Rotterdam, Leiden Amsterdam en Delft, tegen de voorgestelde verhooging van opcenten op het personeel. — Verzending naar de Commissie. — Voorts was aan de orde van den dag de beraadslaging over titel II boek I van het Wetboek van Strafregt, handelende over straffen in het algemeen. De Heer van Panhuys geeft in overweging, om over elk artikel afzonderlijk te beraadslagen. De Heer Kamer zijn afgekeurd en de Regering in staat zal zijn andere artikelen voor te stellen. Deze manifestatie zou kunnen geschieden door opstaan en zitten.

Bij de daarop gevolgde stemming is het voorstel van den heer v. Panhuys, met 40 tegen 11 stemmen, goedgekeurd.

Tegen, de heeren: Star Busman, v. Dam v. Isselt, Timmers Verhoeven, v. Haersolte, v. Nagell, Byleveld, v. Naamen, Hooft, Kien, v. Harencarspel en Luyben.

De heer Luzac licht daarop zijn voorstel nader toe. Het is voor de regering van belang, om, na de verdediging van eenig artikel, de meening der Kamer te Luzac ondersteunt dit voorstel, en acht het wenschelijk, dat er tevens eene manifestatie van gevoelens bij elk artikel zal worden uitgelokt, zonder tot eene stemming over te gaan, opdat, wanneer een titel zal worden afgestemd, de Minister zal kunnen weten, welke artikelen door de leeren kennen. Daartoe moet het voorstel tot manifestatie strekken.

De heeren Faber v. Riemsdijk en Mutsaers verklaren zich daartegen.

De voorzitter brengt thans in omvraag, of het voorstel van den heer Luzac in overweging zal worden genomen. Met 37 tegen 14 stemmen wordt dit ontkennend beantwoord.

Na de sluiting der algemeene beraadslaging over dezen titel II, zijn de discussien aangevangen over art. 1, houdende de criminele straffen. De heeren Storm, Timmers Verhoeven, Egter en de Kempenaer hebben zich daartegen verklaard.

— In de Zitting van de Tweede Kamer van heden, zijn de beraadslagingen over art. 1, titel II, 1e boek van het Wetb. van Strafregt voortgezet.

De Heeren v. Rosenthal, Schooneveld, Faber v. Riemsdijk en Luzac hebben de voordragt bestreden.

Omtrent art. 6 over het verbeurd verklaren van het voorwerp van het misdrijf, heeft de Heer v. Panhuys het woord gevoerd.

Tegen art. 10, over de tuchthuisstraf gedurende twaalf tot vijftien jaren, verklaarden zich de Heeren Duymaer van Twist, de Man en Faber van Riemsdijk.

Art. 18 werd door den Heer de Jong bestreden.

Tegen art. 19, over de aanplakking der arresten, vonden de Heeren Uytwerf Sterling, Luzac en de Kempenaer eenig bezwaar.

Art. 20, over de correctionele straffen, vindt bestrijding bij de Heeren de Man en van Panhuys.

De IIde Titel van het Wetboek van Strafregt werd vervolgens met 38 tegen 15 stemmen *aangenomen.*

Zitting van 16 Julij.

Het wets-ontwerp tot *intrekking van den accijns op het gemaal van de rogge* heeft bij de overweging in de afdeelingen der Kamer, gelijk te voorzien was, zeer vele, zeer uiteenloopende beschouwingen uitgelokt. Door plaatsgebrek verhinderd zullen wij die eerst in ons volgend N° met de vereischte volledigheid kunnen mededeelen. Thans echter berigten wij reeds onzen lezers, dat schoon verreweg der voorgestelde intrekking toejuichten, verreweg de meesten echter ook de voorgestelde vervanging in hooge mate afkeurden, als zijnde ten allereerste onbillijk en van de verregaandste beginselloosheid getuigende. De Regering in hare beantwoording is in eene nadere toelichting getreden, doch heeft de taks der opcenten in dier voege gewijzigd, dat deze met 1/4 verminderd, en dus van 20 op 15 gebragt zou worden. Door eene heffing van 5 buitengewone opcenten op het regt van successie zou dit verschil het voegzaamst kunnen worden goedgemaakt.

ROTTERDAM, 15 Julij. Heden nacht ten twee ure, zijn alhier vier Duitschers, (landverhuizers) welke voornemens waren, met achterlating van hunne hier ter stede gemaakte schulden, naar Noord-Amerika te vertrekken, in gijzeling gebragt. (*N. R. C.*)

GRONINGEN, 14 Julij. In de tweede zitting van de staten van dit gewest, welke gisteren plaats had, kwam Z. Exc. de heer staatsraad gouverneur terug op den afloop der verkiezing ter vervanging van den heer Modderman, het aftredend lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, en verklaarde, dat de heer B. Wichers daartoe wettig verkozen was. Daar niemand zich tegen die kennisgeving verzette, werd de heer Wichers vervolgens als zoodanig geproclameerd. Of de heer Wichers zich deze keuze zal laten welgevallen, is echter nog onbekend.

LEEUWARDEN, 15 Julij. De Provinciale Staten van Vriesland hebben in hunne op eergisteren gehouden zitting tot leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal herkozen de heeren Mrs. N. van Heloma en S. Baron van Heemstra; tot leden van de Gedeputeerde Staten zijn mede herkozen: Mr. B. Dorhout en P. Mulier; eindelijk nog het volgende drietal kandidaten geformeerd, voor de vacature in het hof, veroorzaakt door het overlijden van den president Mr. P. Wierdsma, Mr. A. IJpeij, officier bij de regtbank alhier; Mr. P. Alberda, advocaat; Mr. H. A. Evertsz, president van de regtbank te Heerenveen.

ARNHEM, 15 Julij. In de zitting der Provinciale Staten van Gelderland, gisteren gehouden, zijn de beide uitvallende leden der Tweede Kamer, de heeren van Dam van Isselt en de Kempenaer herkozen, eerstgenoemde met 46 en de tweede met 44 van de 76 stemmen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 Julij. Een ontzettend voorval heeft alleronverwachts het voor het hof der pairs aanhangig proces opgelost. De heer Teste, die zich door de brieven, door den heer Pellapra aan het hof overgelegd, eindelijk bij zijne regters en in de oogen van het publiek in verdenking zag gebragt, heeft zich ll. Maandag avond, door middel van twee pistoolschoten, van het leven willen berooven. Het eerste schot ging niet af. Het tweede heeft hem slechts eene zeer kleine kwetsuur veroorzaakt.

Men zegt, dat zijn eigen zoon hem de pistolen zou hebben bezorgd; doch de heer Teste ontkent dit feit en wil den persoon niet noemen.

Het laat zich denken, welken indruk deze gebeurtenis op alle gemoederen heeft gemaakt. Een gewezen minister, de president van het hof van cassatie, een pair van Frankrijk, die zich van het leven tracht te berooven, om aan de schande te ontkomen, die hem wacht, zoo iets is voorwaar wel in staat, een ieder te treffen.

De heer Teste heeft gisteren morgen aan den kanselier van het hof een brief geschreven, van den volgenden inhoud:

»Mijnheer de kanselier!

»De gebeurtenissen, gedurende het verhoor van gisteren, maken alle ontkentenis, voor zoo veel mij betreft, onnoodig, en ik beschouw de debatten ten mijnen aanzien als geëindigd en bepaaldelijk gesloten. Ik neem bij voorraad aan, al wat door het hof in mijne afwezigheid zal worden gedaan. Het hof zal ongetwijfeld geene dwangmaatregelen tegen mij willen bezigen, om mij te doen compareren, daar mijne tegenwoordigheid voor de balie van nu af aan onnoodig zijn zal, om der justitie haren loop te laten en de waarheid aan het licht te brengen; ook zal het niet met geweld willen zegevieren over een wanhopigen tegenstand. Ik smeek het hof, wel overtuigd te zijn, dat dit besluit, onherroepelijk van mijne zijde, zich in mijn hart vereenigt met een diepen eerbied voor het karakter en het gezag mijner regters."

De heer Teste heeft tegenstand geboden aan den deurwaarder en zelfs aan de gewapende magt, die hem kwam noodzaken voor het hof te verschijnen. De kanselier heeft dan ook beslist, dat de zitting van het hof van gisteren zou voortgang hebben in afwezigheid van den heer Teste.

Deze zitting was hoogst belangrijk. In dezelve werd door den procureur-generaal Delangle de gestrengheid der wet over de beschuldigden in dit regtsgeding gerequireerd. De talrijke aanwezigen, nog vol ontroering wegens het voorgevallene van den vorigen avond, bewaarden een aandachtig stilzwijgen.

Vervolgens droegen de advocaten Baroche, voor den generaal Cubières, Paillet voor den heer Teste en A. Benoit voor den heer Parmentier de verdediging voor.

Daarna heeft de procureur-generaal nog kortelijk het woord gevoerd, en na eene verdediging van den advokaat Baroche, het requisitoir uitgesproken, eischende vrijspraak van den beschuldiging tegen den generaal ingebragt wegens afzetterij, doch straf ingevolge de wet tegen Corbières, Parmentier en Teste wegens omkooperij.

De debatten werden gesloten.

De straf, door de in het requisitoir aangehaalde artikelen bepaald, was oorspronkelijk te pronkstelling, welke evenwel voor 10 jaren veranderd is geworden in eene gevangenisstraf van niet langer dan vijf jaren. De boete en het verlies der burgerregten zijn bij die gelegenheid behouden gebleven. Het hof der pairs kan echter verzachtende omstandigheden aannemen.

Eindelijk is het hof der pairs in raadkamer vergaderd. Men dacht, dat de beraadslaging van langen duur zoude zijn en het vonnis niet voor Vrijdag zoude uitgesproken worden.

— Het gerucht liep gisteren, dat de heer Pellapra zich dien dag vrijwillig in hechtenis zou begeven. De *National* vraagt of dat gerucht welligt invloed gehad heeft op het heilloos besluit van den heer Teste? Intusschen zal de afloop van het proces waarschijnlijk wel invloed hebben op het al of niet terugkeeren van den heer Pellapra.

— Men zegt, dat de heer Pellapra, eenige maanden geleden aan zijne vrouw en kinderen al zijne goederen vooraf bij wijze van lijfrente van honderd duizend francs heeft vermaakt. Zijn schoonzoon en zijne dochter, de Prins en Prinses van Chimay, zijn te Parijs aangekomen.

— De *Union Monarchique* verzekert, dat indien de treurige ontknooping van het proces niet had plaats gehad, men gisteren aan het hof zou hebben overlegd een bewijs van ontvangst van 100.000 francs, door den heer Teste aan den heer Pellapra gegeven. Nog zegt dat blad, dat de heer Teste in den nacht tusschen Maandag en Dingsdag aan de hevigste wanhoop ten prooi was en eenige romans te lezen heeft gevraagd om zich verstrooijing te verschaffen.

— De *Univers* doet opmerken, dat de procureur-generaal om de geheime kracht aan te duiden, die de zaak van Cubières heeft aan het licht gebragt, in zijn requisitoir het woord *noodlot* heeft gebezigd, terwijl een der advocaten van den heer Teste had gezegd, dat die minister door het *lot..... of door de Voorzienigheid* was belet geworden, een einde aan zijn leven te maken.

»Zulke woorden, zegt het blad, bijna op hetzelfde tijdstip uitgesproken, door het Openbaar Ministerie en door de verdedigers, in zulke omstandigheden, onder zulke indrukken, voor eene vergadering als het hof der Pairs, die dit zelfs niet bemerkt, schijnen ons aan te toonen, hoe moeijelijk het zal vallen, een middel aan te wenden, tegen de kwalen die dit land ondermijnen; kwalen, waarvan het regtsgeding, thans voor het hof der Pairs aanhangig slechts een gering bewijs oplevert. Wij gelooven niet aan de Voorzienigheid, en men zou ons willen doen looven aan een eerlijk en braaf gedrag. Dit is onge... Onze eer is niets meer dan eene heidensche godheid ziet wáár zij ons henen voert; het grootste offer men haar tracht te brengen, is tevens de grootste daad; een mensch, die alles verloren heeft, gelooft aan alles te kunnen onttrekken, en zelfs de achting de wereld weder te kunnen verwerven, door een a... te doen op zijn eigen leven!"

— De minister van marine heeft, zegt men, bev... gegeven tot het uitrusten en wapenen van eene korv... eene stoomboot, bestemd voor de kusten van China.

— Een dagblad van Marseille, gewoon allerlei bes...lijke berigten aan zijne lezers op te disschen, beva... brief van Rome, waarin gesproken wordt van eene ernstige demonstratie. Terwijl onderscheidene Cardi... en prelaten vergaderd waren bij den Oostenrijksche... zant, die hen ter maaltijd had genoodigd, zou het in den waan verkeerende, dat er eene staatkundige eenkomst gehouden werd, en men over eene gewap... tusschenkomst in den Kerkelijken Staat onderhandelde, namen der genoodigden hebben willen weten en met den dood bedreigd hebben. Gelukkig echter een man uit het volk, vol moed en geestkracht, e... is geslaagd, om de gemoederen tot bedaren te breng... en die volksbeweging was zonder verder gevolg gebleven.

Wij weten niet, wat daarvan waar kan zijn. ... dit weten wij, dat wij reeds herhaaldelijk ons heb... verpligt gezien, allerlei buitensporige berigten en ruchten van dat dagblad, als ongerijmd en van a... grond ontbloot, te logenstraffen. (*J. D. B.*)

MADRID, 9 Julij. Men maakt voortdurend gr... toebereidselen op het kasteel La Granga, om H. M. Koningin op eene waardige wijze te ontvangen.

— Men zegt, dat het gouvernement van Portugal capitulatie niet heeft goed gekeurd, die tusschen de ju... en den generaal Concha is aangegaan, en men voegt bij, dat de drie verbondene mogendheden daarvan evmin de bepalingen zouden hebben aangenomen.

Tijdingen uit Oporto, over Madrid aangekomen, melden, dat aldaar op den 1 dezer maand alles rus... was. De ontwapening geschiedde ongestoord door tu...schenkomst van Portugesche onderofficieren, die door d... generaal Concha ten dien einde van den maarschalk Saldanha waren ontboden.

Brieven van Pampeluna spreken in zeer stellige bewoordingen over eene Carlistische zamenzwering, waarmede de rust van Spanje op nieuw zou worden bedreigd. De generaal Elio zal, naar het schijnt, h... opperbevel voeren over het in generale commandementen, cantons. en detachementen georganiseerde le... Men verwacht elk oogenblik het teeken van den opstand en men verzekert, dat 10 millioen daartoe zijn aangewezen.

ENGELAND.

LONDEN, 12 Julij. H. M. heeft den prins Waldemar van Pruissen begiftigd met de versierselen van groot kruis van de orde van Bath. Ll. Zaturdag hebben de directeuren der O. I. compagnie ter eere van den prins een groot feestmaal gegeven, waarbij deze den wensch te kennen gaf, dat de vriendschappelijke betrekkingen tusschen Pruissen en Engeland hoe langer hoe inniger mogten worden.

— De *Standard* verklaart, dat de openlijke aankondiging in de *Gazeta* van Madrid, betreffende de negotiatie met een Londensch huis van eene leening van 10 millioen realen een schandelijke logen is, die de onbeschaamdste gelukzoeker zich niet zou hebben veroorloofd in omstandigheden als die, waarin zich Spanje thans bevindt.

— Lord Brougham stelde in de zitting van het huis der Lords van eergisteren voor, maatregelen te beramen ten einde bij verkiezingen, alle omkooping het aanjagen van vrees, enz. te voorkomen. Het voorstel werd echter weder ingetrokken. Graaf Enniskillen hing een tafereel op van de ellende, die de Iersche landverhuizers in Canada lijden; graaf Grey gaf de verzekering, dat het gouvernements daarin op eene krachtdadige wijze zou voorzien.

— In het huis der gemeenten werden eergisteren onderscheidene wetsontwerpen ten tweede male gelezen.

— In de zitting van het huis der gemeenten, gisteren gehouden, deed de heer Escott eene motie tot het aanbieden van een adres aan H. M. met het doel om de zaak van den heer Robert Langton, een der districtregters op het eiland Ceylon aan een onderzoek te onderwerpen. Deze regter was door Lord Stanley afgezet, en de heer Baring laakte openlijk het gedrag van den heer Stanley, en, het woord tot den procureur-generaal rigtende, zeide hij, gaarne diens gevoelen daarover te willen vernemen. Doch deze was onder de beraadslagingen in een diepen slaap gevallen en ontwaakte eindelijk door het luid gelach van alle leden; waarop de heer Baring zijnen wensch herhaalde. Het gedrag van Lord Stanley werd door de heeren Hope en G. Bentinck verdedigd, waarna het voorstel werd ingetrokken.

Onze bladen hebben den volgenden brief ontvangen [van] de *Associatie der Spaansche Fondsenhouders*, 12 *Julij*.

Wij geven UEd. kennis, ter informatie van de Spaansche fondsenhouders, dat de heer James Henderson, agent te Madrid van het committé der Spaansche fondsenhouders-associatie, zijn zoon heeft afgezonden (die gisteren in deze hoofdstad aankwam) met het berigt, dat de heer Salamanca zijne genegenheid en verlangen heeft betuigd, schikkingen te maken ter regeling van de schuld; de geheele schuld zal namelijk geconverteerd worden in 3 pCts. fonds, en — op voorwaarde, dat de inkomsten wel verzekerd en bestemd worden ter betaling van den verminderden intrest, (welke inkomsten voortvloeijen uit de inkomende regten, of eenige andere bron) — zouden de fondsenhouders liever een betrekkelijk gedeelte hunne fondsen missen, dan eene nieuwe leening aangaan. Van 135 £ 5 pCts. en Coupons, b. v., zouden de schuldeischers 120 £ in nieuwe stukken ontvangen en het overige aan het gouvernement laten. Bovendien meldt de heer Henderson, dat de afstand van 2 pCt. intrest van de actieven en het afstaan aan de regering van meer dan 3 millioen £ in fondsen, eene krachtige drangreden en eene onoplosbare verbindtenis is voor het Spaansche gouvernement om tot elken prijs zekerheid te geven voor de stipte betaling van den intrest. De Passive en Deferred van 1831 zullen worden toegelaten op nader te bepalen voorwaarden.

Eene algemeene bijeenkomst der schuldeischers zal op aanstaanden Donderdag in *Londen Tavern* gehouden worden, ten einde over deze mededeeling te beraadslagen.

DUITSCHLAND.

LUCERN, 9 Julij. Het dagblad van Lucern verhaalt, dat de heer Guizot in zijne nieuwe nota, dezer dagen door den heer Bois-le-Comte aan den president van het Vorort medegedeeld, op de uitdrukkelijkste wijze verklaart hoe Frankrijk de zaken van Zwitserland beschouwt. Het blad voegt er bij, dat de nota niet alleen de woorden van den Franschen gezant, bij eene vorige gelegenheid geuit, bevestigt, maar zelfs, dat zij verder gaat.

De *Constitutionnel* vaart deswege hevig uit tegen den heer Guizot. Het blad had voorzeker gewild, dat de minister van buitenlandsche zaken zich tot de vriend der vrijscharen had verklaard.

Op den feestdag der HH. Apostelen Petrus en Paulus heeft, gelijk reeds vroeger is aangekondigd, (Zie ons N°. van den 3 dezer) de plegtige wijding plaats gehad van den heer P. Mirer tot bisschop van St. Gall. Mgr. de aartsbisschop van Colossus, pausselijke nuntius, verrigtte de [illegible]

Particuliere brieven, van *Constantinopel* medegedeeld in het *Journal de Bruxelles*, geven te verstaan, dat de Porte de klagte van den Belgischen gezant, den heer Blondeel, ter zake van de mishandeling hem door den Turkschen bankier aangedaan, niet heeft verworpen, zoo als een Engelsch dagblad heeft gemeld. De groot-vizier heeft den bediende van den Armeniër doen gevangen nemen, en er is een bevel gegeven om aan de ruiters te verbieden, voortaan hunne paarden langs de kaaijen te galopperen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

ONDERTROUWD (15 Julij): G. J. van de Velde en N. M. Coers. — [illegible] Duwaer en M. C. Lauer. — J. H. C. Uhlenbroek en [illegible] Beudeker.

GETROUWD (15 Julij): J. Hazebroek en F. Huffnagel.

BEVALLEN (12 Junij): G. A. Hesterman, geb. Aroes, Z. — ([illegible] Julij): A. M. Moll, geb. Struwer, Z. — (14 Julij): L. [illegible], geb. Visman, Z — C. S. Keijsser, geb. Caron, D.

OVERLEDEN (8 Julij): M. Bouwman; geb. Bornickhoff, 54 j — ([illegible]): J. G. Scheepmaker, geb. Peters, 34 j — (10 Julij): [illegible], 77 j. — (11 Junij)) J. van Ogtrop, 79 j. — ([illegible]): A. M. E. Brieving, wed. P. A. Pendavingh, 69 j. — [illegible]ller, D. 31 j. — (15 Julij): T. Boas, Jr., 62 j. — [illegible]neken, geb Haring, 31 j

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

Tarwe. 127 ℔ b. Pools. *f* 465; 131 ℔ o. Wismar *f* 490; [illegible] Pools. *f* 485; 122, 123 ℔ Egyptische *f* 250; 126 ℔ Pools. *f* 460.

Rogge 125 ℔ Petersb. *f* 250; 117, 118 ℔ Riga *f* 225; 120 ℔ Pruische *f* 260; 117, 118 ℔ Riga *f* 238, *f* 241; 114, 116 ℔ *f* 216, *f* 220; 122 ℔ Amerik. *f* 280.

Haver 80 ℔ dikke *f* 185.

Boekweit 116 ℔ Holst. *f* 270.

Lijnzaad. De gesteldheid was heden £vl. lager; Cromhorn [illegible] Betuwsch Aveelz. 61. Op 9 Vaten Olie te leveren in [illegible] 64. *Raapolie* per 6/w. *f* $37\frac{1}{2}$; Vliegend $36\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$; [illegible] ek. $36\frac{3}{4}$; Sept. $36\frac{1}{2}$; Oct. $36\frac{1}{2}$. $\frac{3}{4}$, Nov. $36\frac{3}{4}$; $36\frac{7}{8}$, 37. *Lijnolie* per 6/w. *f* $32\frac{1}{2}$; Vliegend $31\frac{1}{2}$.

ROTTERDAM, 15 Julij. Granen. Van Rogge werd gisteren [illegible] 116/117 ℔ (141/2 ℔) Riga *f* 250, dan heden wederom [illegible] 116/117 ℔ dito *f* 240; 116/117 ℔ Coursche *f* 265 en [illegible] (142/2 ℔) Pernau *f* 275 verkocht.

SCHIEDAM, 14 Julij. Rogge bleef de gansche week met kleinen handel en waren oude prijzen maar alleen bij uitsluiting aan benoodigde stokers en ter voorziening in de verminderende binnenlandsche behoefte te bedingen, ligt gedroogde, die met aandrang geveild wordt, is gisteren merkelijk lager afgegeven. Successivelijk is verkocht: 141/2 ℔ Koersche *f* 290; 142/2 ℔ Pernau *f* 290; 141/2 ℔ Riga *f* 274, *f* 275, *f* 276; 141/2 ℔ Werder *f* 292; 139/2 ℔ Pernau *f* 285; 141/2 ℔ Werder *f* 290; gisteren 140/2 ℔ Riga *f* 258, en heden 139/2 ℔ Reval *f* 270, *f* 272.

Garst zonder merkelijke verandering van prijzen ruimer aangeboden, vindt vooral in geringere kwaliteiten weinig aftrek Verkocht: 132/2 ℔ Pernau *f* 290, *f* 293; 124/2 ℔ Turksche *f* 218, *f* 220; 123/2 ℔ Koersche *f* 275, *f* 277; 124/2 ℔ Reval *f* 280; 131/2 ℔ Pernau *f* 287, *f* 290; 123/2 ℔ Turks. *f* 204; 122/2 ℔ dito *f* 200.

Moutwijn in de afgeloopen week tot *f* $19\frac{1}{2}$ verhoogd zijnde, vond tot dien prijs ll. Zaturdag geen vraag, en werd toen eerst a *f* $19\frac{1}{4}$ en laatbeurs a *f* 19 afgegeven. Ook Maandag was alzoo goede handel. Gisteren heeft men weder *f* $19\frac{1}{4}$ moeten besteden; heden werd de markt *f* $19\frac{1}{2}$ met goeden omgang.

Genever *f* 23; Amst. Proef *f* 24,25, het Ned. Vat, zonder Fust, zonder de belasting.

DELFT, 15 Julij. Heden waren de prijzen der Boter alhier: eerste kwaliteit *f* 39 à *f* 40; tweede *f* 36, *f* 37, en *f* 38.

GRONINGEN, 13 Julij. Tarwe schaars en prijshoudend. Rogge met aandrang geveild en als gehouteerd bij enkele gerijven gedaan, bij partij lager aangeboden. Gerst 60 c. lager en moeijelijk te plaatsen. Haver hoewel weinig aan, alleen witte Voer nog tot vorige koers verkocht. Gort en Boonen mede lager afgegeven. Van Aveelzaad waren twee klusjes, nog van geringe kwaliteit aan; het eene dat tamelijk droog was is voor *f* 9.80 gedaan, het andere onverkocht gebleven. 125/128 ℔ n roode Tarwe *f* 14.50, *f* 15, *f* 15.25, *f* 15.75; 115/118 ℔ n. oostz. Rogge *f* 8.75, *f* 9: 116 ℔ Holst. Boekweit *f* 10.30, 103/107 ℔ Old. winter Gerst *f* 8, *f* 8.40; 80/82 ℔ dikke Haver *f* 5.10, *f* 5.40; 65/63 ℔ witte Voer-Haver *f* 4.60, 4.70; *f* 4.85, *f* 4.90; 68/72 ℔ zwarte dito *f* 4.50, *f* 4.80. Paardeboonen *f* 10.50, *f* 11. Grove Gort *f* 15, *f* 16. Parel Gort *f* 25, *f* 26. Raapolie *f* 36. Lijnolie *f* 33. Raapkoeken *f* 75, *f* 80. Lijnkoeken *f* 14, *f* 15.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

15 JULIJ.		gebl.	16 JULIJ $4\frac{1}{2}$ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	$2\frac{1}{2}$ pCt.	$57\frac{15}{16}$	$57\frac{7}{8}$	à	$57\frac{15}{16}$	$57\frac{7}{8}$
Dito Dito	3	$70\frac{5}{16}$	$70\frac{1}{2}$			
Dito Dito op resc.	3					
Dito Dito	4	$90\frac{1}{4}$	$90\frac{5}{16}$			
O. I. Leening	4	$90\frac{1}{8}$	$90\frac{1}{8}$			
Amortis. Syndic.	$4\frac{1}{2}$					
Dito Dito	$3\frac{1}{2}$	$88\frac{3}{4}$	$88\frac{3}{4}$			
Handel-Maatschappij	$4\frac{1}{2}$	170	$169\frac{3}{4}$		$169\frac{7}{8}$	$169\frac{7}{8}$
Haarlemmermeer	5		$105\frac{1}{2}$			
Aand. Rijn-Spoorweg	$4\frac{1}{2}$		108		110	110
Aand. Holl. S. M.		109				
BELGIE	$4\frac{1}{2}$					
Dito	$2\frac{1}{2}$					
Dito bij Rotschild	$2\frac{1}{2}$					
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	$18\frac{1}{8}$	$17\frac{7}{8}$		$18\frac{1}{8}$	
Dito bij Dito onb. st.	5	$18\frac{1}{4}$	17		$18\frac{1}{8}$	
Dito	3		$33\frac{3}{8}$			
Dito Binnenl. à 6 m.	3	$26\frac{1}{16}$	$25\frac{1}{4}$		$26\frac{1}{4}$	$25\frac{1}{4}$
Coupons Ardoins		$16\frac{1}{2}$	$14\frac{3}{4}$		16	
Passive			5			
Deferred						
Fransche Uitgest.		$5\frac{3}{8}$	$5\frac{3}{8}$			
PORTUGAL, te Londen	3		33			
Dito Dito	4	$33\frac{7}{8}$	$33\frac{5}{8}$		$33\frac{5}{8}$	$33\frac{5}{8}$
Dito Binnenl. à 1 Conto	5					
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	$106\frac{3}{4}$	$106\frac{3}{4}$			
Dito Dito 1828 en 1829	5	$104\frac{7}{8}$	105			
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	$97\frac{3}{4}$				
Dito bij Hope	4	$90\frac{1}{2}$	$90\frac{5}{8}$		$90\frac{3}{4}$	
Dito bij Stieglitz en Co.	5	$90\frac{1}{4}$	$90\frac{3}{8}$		$90\frac{1}{2}$	
Cert. te Hamburg	5					
Inschrijving in Assignat.	6					
Cert. van Dito	6	$72\frac{1}{4}$				
POLEN, Certific.	4					
Dito Aand. met Loten fl 300						
Dito Dito fl 500						
AMERIKA, Phil. Bank	6 pCt.					
Dito	5					
Dito Bank-Actiën						

Oostenrijk, Met. 5 pCt. $105\frac{1}{8}$; dito $2\frac{1}{2}$ pCt. $54\frac{1}{8}$, $\frac{1}{16}$; Braz. 5 pCt. [illegible], dito 1843, $86\frac{1}{2}$; Mexico 19, $\frac{1}{16}$; Peru $21\frac{1}{8}$, $\frac{5}{16}$; Grenada [illegible]; Ecuador $2\frac{1}{2}$, $\frac{9}{16}$.

Koers van het Geld: Beleening [illegible] pCt., Prolong. $2\frac{1}{2}$, 3 pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

ANTWERPEN, 14 Julij. Kerkelijke Staat. Oblig. 1832 à 1837 5 pCt. $100\frac{1}{4}$. Certific. 1844, 5 pCt $96\frac{1}{4}$.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg $35\frac{1}{4}$; Zigt dito $35\frac{3}{8}$; 2/m. Londen 11 $92\frac{1}{2}$; Zigt Londen [illegible]; 3/m. Lisbon $42\frac{1}{2}$; 3/m. Porto $43\frac{1}{8}$; 2/m Petersb. [illegible].

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

De Coupons, verschenen 1°. Julij 1847, van Certificaten $2\frac{1}{2}$ pCt. Werkelijke Schuld, worden betaald als volgt:

Van wege het adm. Kantoor Ketwich en Voombergh, c. s., bij de Assoc. Cassa.

Sapoctas, c s., bij de Ontvang. en Betaalkas.

Van Harpen, c s, bij Bleecker en Joosting.

Brondgeest en Zoon, c. s., bij de Assoc. Cassa.

Wed. H. F. Tjeenk, c. s., » »

J. F. Koning en J. van der Goes, ten hunnen kantore.

H. van Leuvenigh Willink & W. Douwe van 't Vlie, idem.

H. van Dam, te Utrecht, ten zijnen kantore en alhier bij de Assoc. Cassa.

Adm. Kantoor te Delft, bij E. en H. van Cranenburgh.

» » Van Jacobus Kappelhof, bij Brondgeest & Zoon.

» » Van Gebr. Westerkappel en Jan Broese, Alexr., te Haarlem, en bij de Assoc. Cassa.

Adm. Kantoor te Leiden, bij Leembruggen, Guepin & Muijsken.

Leonardus Huisinga, Jr., bij Le Normant & van Ouwenaller.

Huydecoper en van Dielen te Utrecht, ten hunnen Kantore en alhier bij de Assoc. Cassa.

De Minister van Finantiën heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat op 14 Julij ll., overeenkomstig het bepaalde bij Zijner Majesteits besluit van 23 Junij jl., (*Staatsblad n°. 33*), de uitloting in het openbaar heeft plaats gehad ter aanwijzing van de nommers der schuldbekentenissen ten laste van het voormalig Amortisatie-Syndicaat, rentende *drie en een half ten honderd*, welke uit krachte van dat besluit tot een kapitaal van *drie maal honderd duizend gulden*, met den eersten October aanstaande losbaar zullen zijn, en met dien zelfden dag ophouden rente te dragen; zijnde die nommers begrepen in de volgende, in de orde van derzelver uittrekking geplaatste reeksen, te weten:

N°.	Reeksen.			N°.	Reeksen.		
2402.	29711	tot	29724	127.	15698	»	15713
321.	4077	»	4089	749.	9111	»	9125
1095.	13457	»	13470	947.	11456	»	11187
800.	9714	»	9723	1175	14424	»	14434
1049.	12826	»	12837	527.	6431	»	6455
168.	1991	»	2008	988	12102	»	12114
782.	9514	»	9526	1444.	17658	»	17667
1313.	16122	»	16132	242.	2993	»	3005
103.	1278	»	1287	428.	5276	»	5287
2366.	29293	»	29302	2245.	27561	»	27570
1521.	18575	»	18584	80.	1027	»	1036
107.	1318	»	1327	1691.	20608	»	20617
1660.	20255	»	20264	172.	2045	»	2054
2315.	28554	»	28563	683.	8317	»	8327
1330.	16318	»	16328	2370.	29336	»	29347

De houders der alzoo ter aflossing aangewezene schuldbekentenissen kunnen dezelve, met overlegging van al de onverschenen coupons, waarvan de eerste verschijnt met 1°. April 1848, op den eersten October aanstaande, en vervolgens, aanbieden ten kantore van den Staatsraad Agent van het Ministerie van Finantiën te Amsterdam, en zal hun het kapitaal worden voldaan bij assignatie op de Nederlandsche Bank.

Vereeniging van Kapitalen $2\frac{1}{2}$ pCt. Werkelijke Schuld, met oploopende rente.

De Directie maakt, ingevolge art. 9 van het Berigt, bekend, dat de Aandeelen dezer Vereeniging, door belegging de halfjarige rente, verschenen 1 Julij 1847, zijn vermeerderd als volgt:

Afd. *f* 68.			pr. *f* 68 met	*f* 1,79 W. S.
Id. *f* 100 m. ing. v. rente sed.	1 Jan. 1842	»	» 100	» » 2,62 »
Idem	1 Julij	»	» 100	» » 2,56 »
Idem	1 Jan. 1843	»	» 100	» » 2,51 »
Idem	1 Julij	»	» 100	» » 2,45 »
Idem	1 Jan. 1844	»	» 100	» » [illegible]
Idem	1 Julij 1846	»	» 100	» » [illegible]
Idem	1 Jan. 1847	»	» 100	» » [illegible]

Aflossing der Schuldbekentenissen $3\frac{1}{2}$ pCts. Amortisatie-Syndicaat, welke heeft plaats gehad den 14den Julij 1847.

N°.	1027—1036	N°.	9111— 9125	N°.	16318—16328
»	1278—1287	»	9514— 9526	»	17658—17667
»	1318—1327	»	9714— 9723	»	18575—18584
»	1991—2008	»	11456—11487	»	20255—20264
»	2045—2054	»	12102—12114	»	20608—20617
»	2993—3005	»	12826—12837	»	27561—27570
»	4077—4089	»	13457—13470	»	28554—28563
»	5276—5287	»	14424—14434	»	29293—29302
»	6431—6453	»	15698—15713	»	29336—39347
»	8317—8327	»	16122—16132	»	29711—29724

Losbaar 1 October.

MENGELWERK.

PIUS IX, ALS BISSCHOP VAN IMOLA (1).

»De eerste verschijnselen der cholera deden zich voor den 2 October 1836. Reeds woedde zij in het Napelsche landschap Apulië; doch het jaargetijde was zoo schoon, de hemel zoo helder, de nachten waren zoo zacht en droog en de natuur was zoo geheel vrij van onheilspellende verschijnselen, dat het onmogelijk scheen aan het uitbarsten van dien geesel geloof te hechten. Het volk verkeerde deels in een staat van begoocheling en werd deels gestreeld door de hoop op de kunst van beroemde vreemde geneesheeren, die zich te Napels bevonden. Toen de arts Rocco Brandonisio, van Acqua-Viva, de cholera voorspelde, verwekten zijne woorden derhalve niets dan de verwenschingen des volks en de verachting zijner kunstbroeders. Die cholera voerde gedurende de vijf maanden, dat die ziekte duurde, tot den 7 Maart 1837, 6,200 inwoners ten grave. Zij vertoonde zich evenwel nog eenmaal, en veel verschrikkelijker, van den 13 April tot den 25 September; het getal slagtoffers, die zij in hare woede wegrukte, steeg tot 50.000 personen; op den 28 Junij, waren reeds 1000 menschen daaraan bezweken, ofschoon de volle-

(1) *Curiosités et Anecdotes Italiennes*, par M. Valery. *Bruxelles*. Société Belge de librairie Hauman & Cie. 1842, pag. [illegible]

ins er maar 591 opgaven. In minder dan ééne maand tijds verloor Napels het zesde gedeelte zijner zoo levendige, zoo woelige en zoo digt opeen wonende bevolking.

»Die aarde, die hemel, die zee, wier vriendelijk aanzien eertijds reeds van verre de reizigers tot zich lokte, schenen thans schrikwekkend en den mensch vijandig te zijn. Het aantal reispassen naar Napels, hetwelk jaarlijks, dooreen gerekend, 6000 bedraagt (2), hetgeen een middel-cijfer van 20,000 vreemdelingen oplevert, bedroeg nog niet de helft in 1837. Vele van die vreemdelingen wedijverden in werkdadige zorgvuldigheid en menschlievendheid jegens de Napolitanen. Een Engelschman, te Chiaja woonachtig, stichtte, nadat hij de lijders met allen bedenkelijken ijver had bijgestaan, een gasthuis voor kinderen, die weezen geworden waren. Hij werd in die zorgen ondersteund door een Napolitaansch priester, waarvan het mij leed doet, den naam niet te hebben kunnen vinden. Koningin Maria-Isabella en de adel van Chiaja ondersteunen nog heden ten dage dit gesticht, door, bij inschrijving, tot deszelfs instandhouding gelden bijeen te brengen. De aartsbisschop van Napels, de Cardinaal Carracciolo de Martino, heeft insgelijks een toevlugts-oord voor de weezen der Cholera gesticht.

»Maar de held der cholera was de nuntius Ferretti, van een oud geslacht van Ancona, thans (3) Cardinaal en bisschop van Imola, een man even onverschrokken als doortastend. Toen hij in 1831 de functie van legaat te Rieti bekleedde, hield hij het leger der Boloneesche opstandelingen tegen, die op Rome losrukten onder aanvoering van den dapperen Cercognani, een oud krijgsman van *ons* leger, hetwelk hem, wel is waar, vrij onbedacht had aangetast. De liefdadige gezindheid van Ferretti, nog scherpzinniger dan de policie en de geneeskunde, herkende de cholera bij hare tweede verschijning, en men vernam den terugkeer van dien geesel door den bijstand, dien hij zich haastte, aan de eerste zieken te brengen. De priester overtrof in dat geval den staatsman. Hij gaf al zijn zilverwerk ten beste om uit te deelen, en zelfs werd het kostbaar vaatwerk van het gezantschaps-hotel niet gespaard.»

Tot het regte begrip der laatste zinsneden is het noodig te weten, dat de verhaler een Franschman is, zoodat de toevoeging bij den naam Cercognani, van oud-soldaat *onzes legers*, ziet op het *Fransch-Keizerlijke*. Verder, dat een legaat in zich vereenigt, de beschikking niet alleen over de geestelijke en burgerlijke, maar ook over de *militaire* magt; zijnde, welberadene, maatregelen hadden den opstand reeds op weg naar Rome, door middel van de pauselijke militairen, gestuit.

De beschrijving brengt met den burgeroorlog in 1831, en met den geesel der cholera in 1837, den priester Ferretti, in tegenstelling, en doet hem kennen als onvertsaagd, doortastend, welberaden, de gevaren beheerschend, wijs, blakende van liefde, en daarom reeds naar de eerste lijders heengesneld, eer nog de doordringende wetenschap der geneeskunde en der policie, de ziekte herkende: verhevener nog als zielzorger, dan hij groot was geweest als diplomaat, en alles opofferende, om het de hevigheid des geesels alle hulpbronnen uitputte.

Ferretti zag in 1831 den *oorlog*, in 1837 de *cholera* onder de oogen: het eerste jaar van Pius IX is een jaar van *honger*: voor welke wereldgebeurtenissen mag de Voorzienigheid dezen Oppersten der Herders bestemd hebben?

(2) In 1834 werden zelfs tot 7146 passen geviseerd.
(3) Namelijk in 1843.

INGEZONDEN STUKKEN.

NEDERLANDSCHE ZIN.

Mijnheer de Redacteur!

Vergun mij, u een oogenblik lastig te vallen over de beteekenis van een woord, dat ik sedert eenigen tijd herhaaldelijk ontmoet in geschriften van vooruitgang in protestantschen zin; in geschriften van allerlei aard, hoewel het minst in die, welke eene katholijke strekking hebben, en waarvan mij de ware beteekenis, tot regt verstand der zaken, toch noodzakelijk is. Ik wend mij tot u, Mijnheer de Redacteur! vooral omdat ik uw blad bij voorkeur lees; ten andere, van u ook het bescheidenst en zekerst antwoord hoop te erlangen; en om, mogt het u ook niet regt helder met den Nederlandschen zin zijn, door de opname van deze regelen in uw blad, dat door de meest talrijke *een van zin* zijnde afdeeling van Nederlanders gelezen wordt, achter de ware beteekenis van wat toch Nederlandschen zin is, te komen.

Geloof niet, Mijnheer de Redacteur! dat ik zelf geen onderzoek zou gedaan hebben; dat ik zoo maar vraag, zonder zelf eens rondgezien te hebben. Volstrekt niet: doch, wat ik ook snuffele, een goed antwoord op de vraag, wat is toch Nederlandsche zin, heb ik mij nog niet kunnen geven. Misschien zeggen eenigen: »als Katholiek zijt gij te dom om die beteekenis te vatten.» Mogelijk wel, wat zal ik er tegen doen? Maar beantwoordt mij dan de vraag; wat is Nederlandsche zin? bid ik u. Ik heb mij afgevraagd:

V. Is dat de zin van al de Nederlanders?
A. Die zijn niet eensgezind, *il s'en faut!*
V. Is dat de zin der platteland-bewoners?
A. Die hebben geen orgaan, en dus ook geen zin.
V. Is dat de zin der steden?
A. Hier belangen loopen rijnlegt tegen elkander in. Dezen willen water, genen willen aarde; te zamen maken ze slijk, dat vormloos is en alle vormen aanneemt, dat een onding is, en geen zin heeft.
V. Is dat de zin der volksvertegenwoordigers?
A. Die zijn verdeeld, de Katholijken uitgezonderd, in mannen des behouds en van grondwetherziening; in zoogenaamde liberalen en ministeriëelen. Bij hen is geen eenheid, vaste zin, ofschoon zij den Nederlandschen zin het sterkst moesten karakteriseren. — »Eilieve, maar doen ze dat dan nu juist niet?» — Misschien. Maar dan is de Nederlandsche zin, een raar zinnetje; ik heb er beter opinie van.
V. Is dat dan de zin der godsdienst?
A. Van welke? er is wel maar ééne ware, doch welke, nog eens?
V. Wel, van de Nederlanders. Men zegt immers christelijk-Nederlandsche zin; ook echt-christelijk-Nederlandsche zin, enz.
A. De Godsdienst, die Katholiek zijn moet, wil zij niet ophouden, de ware godsdienst te zijn, deze echter heeft geen zin, als zij uitsluitend Nederlandsch wil wezen.
V. Maar is dan Nederlandsche zin en onzin synoniem?
A. Ik weet het niet, mijnheer de redacteur, ge ziet, ik weet het niet. En ik herhaal u alzoo mijn vriendelijk verzoek om inlichting. Ergens heb ik wel gelezen, dat professor den Tex de uitvinder van den Nederlandschen zin zou wezen; doch dat kan ik moeijelijk gelooven; en al ware het zoo, dan kon het toch wel, dat er tusschen den Nederlandschen zin van den hoogeleerden professor en die van de verbruikers van Z. H. gel. uitvinding onderscheid bestond. Het is duizendmaal jammer, dat die goede heer geen octrooi van een jaar of twintig gevraagd heeft op die uitvinding; dan zou dat mooije woord, dat zoo *à tout bout de champ* gebruikt wordt, welligt minder aanleiding tot misverstand — ik wil geen onzin zeggen — gegeven hebben; en ik zou u de moeite hebben kunnen sparen, mij eens uit te leggen, hetzij dan dat professor den Tex de uitvinder zij of niet, wat of toch Nederlandsche zin beteekent, en of echt-Nederlandsche zin, en meer andere qualificatien van Nederlandschen zin, meer of minder dan Nederlandschen zin zijn.

Mijnheer de Redacteur, ik blijf hoogachtend, enz. PP.

N. B. Terwijl ik dezen sluit, valt mij eene aanteekening in de hand van een ritsje woorden, bijna even moeijelijk te verstaan als Nederlandschen zin. Het mogt wezen, dat u mij te regt konde brengen betreffende den zin, die zij hebben. Wat is:
Zedelijk-godsdienstig?
Echt-godsdienstig? Echte zedelijkheid?
Een verlicht Katholiek of Roomsch Katholiek?
Een fijne Katholiek, in tegenoverstelling van een groven Katholiek?
Een vuile Katholiek, in tegenoverstelling van een schoon Katholiek?
Een fatsoenlijk Katholiek?
Vrijzinnig, toegepast op Nederland?
Regtzinnig, toegepast op Koning Willem II?
Zuiver Protestantisme?
Een gemoedelijk Protestant?
Een gelouterd Christendom?
Vaderlandsche godgeleerdheid?
Oud-Hollandsche trouw en rondborstigheid, in tegenstelling van Nieuw-Hollandsche trouw en rondborstigheid?
Algemeen christelijk- godsdienstig- onderwijs?
Nog iets:
Oud- vaderlijke deugden, waar begint men die van te tellen, van de IX of van de XVI eeuw, voor of van af de reformatie? *je ne veux pas ces jeunes vertus!*
Eene godsdienstige- wetenschappelijke geloofsbelijdenis?
Is dat eene belijdenis van hetgeen men als Christen of als geleerde gelooft?
O! helpt mij toch, Mijnheer de Redacteur! *Il faut que je me débabylonise.*

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.